

POLITIET

Politidirektoratet
Att.: Einar Stahl, politiinspektør
Postboks 8051 Dep
0031 OSLO

Deres referanse
2006/01644-2-008

Vår referanse
2006/04817-2 008

Dato
13.10.2006

HØRINGSSVAR - NOU 2006:6 "NÅR SIKKERHETEN ER VIKTIGST"

Vi beklager sent svar og viser til dialog med dere vedrørende dette pr. telefon.

Metode - høring med bred forankring i OPDs organisasjon

Oslo politidistrikt har foretatt en gjennomgang av NOU 2006:6 på seksjonsnivå, for på den måten å få en større og bredere vurdering av rapporten. Samtidig ligger det et viktig læringspotensiale i å involvere organisasjonen på denne måten. Noe som vi anser som et vesentlig moment i en høringsprosess for et så sentralt tema som dette er i politiet.

Samtlige seksjoner var invitert til å bidra med innspill og de ble avlevert i et felles arbeidsmøte og danner grunnlaget for dette høringssvaret. I den første delen møtet holdt 2 sentrale bidragsytere til rapporten sekretariatsleder Dagfinn Buset og Kjetil Sørli, en innledning hvor de kort gikk gjennom arbeidet og pekte på hva de mente var politiets utfordringer i rapporten.

Når det gjelder struktur og form på rapporten (NOU 2006:6) så er dokumentet bygget opp slik at det er vanskelig å besvare det punkt for punkt. Vi gjør det delvis, men vil også gi noen generelle prinsipielle kommentarer og synspunkter på rapporten.

Generelle merknader til innstillingen

Vi vurderer utredningen som et grundig og omfattende dokument. Det gir en helhetlig oversikt over de viktigste elementene knyttet til kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner. Betydningen av beredskapsarbeidet blir tydeligere og vil forhåpentligvis bidra til å balansere ressursbehovet til denne typen virksomhet i det norske samfunnet. Dokumentet vil være et godt grunnlag for politikere og etatssjefer til å samordne en helhetlig satsning og "legge lista" på rett nivå innenfor dette området.

Utredningen vil kunne egne seg som et kunnskapsbidrag om det norske samfunn generelt innefor de virksomheter som har et ansvar for å ivareta sikkerheten i Norge.

Deltakelse i utvalgsarbeidet

Vi ser i rapporten at politiet er involvert ved møter med hhv. POD, PST og Stavanger pd. Vi mener at Oslo politidistrikt med hovedstadsansvar og medfølgende kritiske samfunnsfunksjoner og infrastruktur som sitt ansvar, kunne bidratt i selve utvalgsarbeidet.

Det er overraskende at ingen medlemmer i utvalget har politifaglig bakgrunn, verken fra politiet eller Politidirektoratet. Det var heller ingen representant fra PST, mens det var flere enn 2 representanter fra så vel DSB som NSM. Det politimessige ansvar er nedtonet, mens det burde vært fremhevet.

I rapporten skinner det tydelig igjennom utvalgets holdning om egne organisasjoners betydning. Spesielt gjelder dette representantene fra DSB og NSM. Representantenes profesjonelle bakgrunn som hovedsakelig er fra Forsvaret, gjenspeiles i dette. Dette synes å ha påvirket innholdet av rapporten i for stor grad.

HMS mener dessuten at utvalget (NOU) mangler en medisinsk fagperson. Helseområdet er underrepresentert, men spiller jo en vesentlig rolle i en krisesituasjon.

NOUen tar lite eller ingen ting for seg viktigheten av det brannforebyggende arbeid. Sikkerhet og beredskap ifh til det brannforebyggende arbeid må heves – kanskje Brann- og redningsetaten også burde vært representert i utvalget?

Politiets samfunnskritiske funksjon (Kap 11 pkt. 4, 5 og 6)

Her vil det være naturlig å henvise til "Politirollemeldinga", St.mld.nr 42 (2004-2005) som i detalj går igjennom politiets rolle, oppgaver og utfordringer. Den vil kunne supplere NOU 2006:6 hva gjelder politiet generelt. Det er vist til p.meldinga i rapporten, men deler burde vært tatt inn direkte der temaet hadde vært relevant.

Vi har ellers følgende kommentar til politiets kritiske samfunnsfunksjon: Politiets rolle er sentral og bærende for ethvert demokrati så også i Norge. Selv om kriminalitet og trygghet ikke utgjør noe samfunnsproblem her hos oss sammenlignet med resten av verden, vil politiets rolle være svært viktig for å kunne opprettholde dagens nivå. Samtidig skal det sentrale beredskapsansvaret ivaretas. Staten må også ta høyde for å møte nye utfordringer kontinuerlig.

Politirollen syntes greit definert i "Politirollemeldinga" og hovedprinsippene har ligget fast i nyere tid. Vi har imidlertid sett en utvikling av krav og forventninger til politiet. Spesielt hva gjelder virksomhetsstyring og ledelse, personellbehandling, medbestemmelse, notoritet på alle områder, krav til innsyn og etterprøvbarhet m.v.

Dette skjer samtidig med betydelig økning i personellkostnader (lønninger, krav til skikkethet/kompetanseutvikling, krav til sikkerhet og lignende), lengre ferie, kortere og livsfase tilpasset arbeidstid (ATB)m.m.

Gjennom denne utviklingen har ikke politiet lyktes i å synliggjøre missforholdet mellom oppgaver, ansvar og forventninger på den ene siden og gitte forutsetninger på den andre siden.

Spørsmål om hvordan politiet faktisk bruker ressursene og hvilke resultater som oppnås, er lite etterspurt. Vi har i dag ingen verdivurdering av polititjenester og vet derfor lite om hva "politiproduktet" koster slik samfunnet forventer å få det levert.

Etaten har i dag ikke tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til en slik endring i styringsfokus. Grundige kost-/nyttevurderinger og konsekvensanalyser syntes å være nødvendig underlag i enhver styringsdialog jfr. Senter for statlig økonomistyring (2005) **Risikostyring i staten**. For å komme opp på nivået som beskrives der, trenger vi både en oppgradering av intern kompetanse og bistand utenfra for å utvikle en bedre basis- og modell for virksomhetsstyring i etaten. Først da vil vi kunne bidra med faktainformasjon som kan gi et reelt grunnlag for dimensjonering av politiets evne og kapasitet.

Nødvendige verktøy – utstyr og materiell - treningsfasiliteter

Informasjon er en vesentlig del av politiproduktet. Effektivitet krever gode IKT verktøy som gir nødvendig kvalitet på informasjonen, enkel tilgang for alle tjenestelige behov, enkle muligheter for bearbeiding og analyser og effektive måter å presentere informasjonen på. Oppetiden må sikres også i kritesituasjoner. Den nye nasjonale IKT arkitekturen må fremmes i alle sektorer også i politiet. Det kreves et løft for å få opp effektiviteten på dagens løsninger.

Vi nevner her fire eksempler på IKT verktøy som vil ha avgjørende betydning i en kritesituasjon og som bør gis prioritet på et nasjonalt nivå knyttet til krisehåndtering:

- Geografiske informasjonssystemer (GIS). Helt avgjørende for å få rask oversikt over hendelser og omfanget av en hendelse i tidskriske situasjoner og for å kunne kommunisere situasjonsbildet til alle de som har behov for det i slike situasjoner
- Automatiserte befolkningsvarslingssystemer basert på eksisterende faste og mobile telenett. Dette vil være nødvendig for en umiddelbar presis formidling av kritisk informasjon til borgere og publikum i katastrofeberørte områder.
- Registrering og oppfølging av involverte personer og pårørende samt gods ved en større ulykke eller katastrofe og identifisering av omkomne. I dag kjenner vi DIR/DVI, men det fungerer ikke tilfredsstillende.
- Effektive kommunikasjonsløsninger som gir mulighet til å kommunisere på alle multimedieformatene. Samtidig et effektivt aksjonssamband. Nytt nødnett vil dekke bare deler av dette behovet.

Utstyr og materiell må være tilpasset behovet til enhver tid. Spesielt i forhold til sikkerhet er kravene til utstyr og materiell høyt. Gode rutiner for fornyelse og oppgradering må være tilfredsstillende. Likeledes må det tilrettelegges for øvelse og trening av individuelle ferdigheter og samtrening i grupper og avdelinger. Dagens fasiliteter er ikke tilfredsstillende. Et operativt øvingscenter bør etableres gjerne i samarbeid med andre etater med tilsvarende behov.

Beredskapsansvar

Politiet har et sentralt generelt beredskapsansvar. Dette ansvaret spenner vidt fra koordinering og ledelse av innsats ved større ulykker og katastrofer til håndtering av mer hverdagslige uønskede hendelser som berører mindre grupper og enkeltpersoner (Pol.l. § 12). Beredskap koster og ”noen” må ta stilling til hvor lista skal legges og dimensjonere beredskapsnivået. Dette gjøres i dag basert på trusselvurderinger fra PST. Det burde i større grad også vært lagt til grunn trendrapporter vedrørende kriminalitet og risiko- og sårbarhetsanalyser fra relevante virksomheter og fagområder.

Det synes noe usikkert hva som faktisk ligger til grunn for dagens dimensjonering av beredskapsnivået og hvor strukturerte og systematiske denne typen vurderinger er. Hvor bevisste er vi i politiet eller det norske samfunnet, på dette i dag? Hvordan blir dette synliggjort i de offentlige budsjett- og virksomhetsplanprosessene?

Det vil være viktig i et samfunnssikkerhetsperspektiv, å koble disse faktorene sammen og få de til å inngå som en formell del av politiets plan- og rapporteringsprosesser. Gjennom en verdisetting av beredskapstiltak opp mot gevinst-/nytteverdi, vil det etter hvert være mulig å få et forhold til en slags akseptert risiko i samfunnet vårt. Det vil på denne måten være lettere å plassere/fordele ansvaret for risikonivået og samtidig bli bevisst på hvem og hva som blir utsatt for risiko. Sistnevnte gruppe vil åpenbart være interessert i dette for egen del, slik at de kan ta egne forhåndsregler der det er formålstjenlig og samfunnets tiltak ikke er dekkende.

Politiet har tradisjon for å være tilbakeholdne med informasjon om risiko. Motivet har gjerne vært frykt for å skape unødig utrygghet. Noen har hevdet at dette er feil strategi og at det vil gi langsiktige negative effekter. Den faktiske risikoen underslås og det skapes lett et "glansbilde" av situasjonen som gjør at beredskapstemaet ikke blir behandlet på tilstrekkelig (politisk/faglig) nivå.

På dette området er det viktig med større åpenhet og mer faktainformasjon for å legge lista på rett nivå med en felles forståelse og god forankring hos brukerne (borgerne/samfunnet) av politiproduktet – reell trygghet.

Disse generelle kommentarene til situasjonen vedrørende politiets kritiske samfunnsfunksjon, bør sees i sammenheng med NOU 2006:6s fokus på et nasjonalt sikkerhetsnivå. Utfordringene som ligger i politiet som kritisk samfunnsfunksjon må løstes opp på samme nivå da de ikke uten videre kan løses innenfor politietatens egne rammer i dag.

Det vil være kritisk dersom det ikke til enhver tid er samsvar mellom politiets rolle, oppgaver og ansvar på den ene siden og evne og forutsetninger til å levere på den andre siden.

Ansvar for beskyttelse av kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner-Kap 5.

Relatert til etatsstyring og tilsyn/rapportering, mener vi at beredskapsarbeid generelt og planer spesielt bør fremgå som prioriterte og etterspurte områder.

Punktet tar for seg en tydeliggjøring av Justisdepartementets (JD) samordningsrolle. Det pekes på at JD må inneha en tydeligere rolle for å påse at hensynet til rikets sikkerhet og vitale nasjonale interesser blir ivarettatt.

Det må her være viktig å skille mellom strategiske og de operative oppgaver i en slik funksjon. Utvalget peker på en rekke viktige koordineringsoppgaver som kan ligge inn under JD. Ut fra dette er det viktig å se på hvilke direktorater og andre virksomheter under JD som kan være utøvende ledd i en slik koordineringsrolle. Det må være avgjørende at vi ikke får etablert nye direktorater eller annen virksomhet som så skal overta oppgaver som blir ivarettatt i dag.

Sikkerhetsloven og den forebyggende sikkerhetstjenesten - Kap 7.

Det er reist spørsmål om dagens hjemmelsgrunnlag er dekkende for behovet for forebyggende personkontroll på følgende tre områder:

- A) Sikkerhetsklarering av utenlandske statsborgere og statsborgere med dobbelt statsborgerskap:
Sikkerhetsklarering og/eller autorisasjon av utenlandske statsborgere og statsborgere med dobbelt statsborgerskap bør beskrives bedre i Sikkerhetsloven (hvordan prosessen foregår).
- B) ID-/vandelkontroll ved arbeidstilsetninger:
For virksomheter/organisasjoner som skal innføre arbeidskraft og ikke skal eller trenger å sikkerhetsklarere disse under sikkerhetsloven, mangler virksomheten/organisasjonen en lov hjemmel for "adgangskontrollere" vedkommende. Politattest kan bare utferdiges når det i lov eller forskrift med klar hjemmel i lov er fastsatt at en person kan dette (f.eks. vekter). Politidistriktet selv bør ha denne adgangen, på lik linje med POD
- C) Plikt til å gi informasjon om interne bedriftsforhold med betydning for sikkerhetsklareringer:
I enkelte organisasjoner (også Oslo pd) er det få eller ingen "mekanismer" som fanger opp sikkerhetsmessige vurderinger (f.eks. ansatte har alkoholproblem, gjeldsproblemer, tatt for kriminalitet/narkotikamisbruk osv) i forhold til en kommende sikkerhetsklarering eller en allerede utført autorisasjonssamtale. Plikten til å gi informasjon om slike hendelser bør tydeliggjøres gjennom sikkerhetsloven.

Andre kommentarer til kap. 7:

Sikringstiltak må forankres i økonomi. Det må være en realistisk balanse mellom pålegg og evne til oppfølging.

I den grad objektsikkerheten er knyttet til andre offentlige etater og sivile kommersielle foretak er det grunn til å stille spørsmålsteget ved at Forsvarsdepartementet (FD) har en så sentral rolle i rapporten.

Sikkerhetsloven må utformes slik at den trekker linjer til daglige forhold.

Da vil alle relevante institusjoner ha et eierforhold til problemstillingene selv om de ikke har naturlig fokus på krise og beredskapssituasjoner.

Sikkerhetsloven bør klart definere at alle som bidrar med varer eller tjenester til beredskapsarbeid, kan underlegges sikkerhetsloven i kortere eller lengre perioder.

Herunder er alle underleverandører eller produsenter til samfunnskritisk infrastruktur og samfunnsinteresser

Kartlegging av kritisk infrastruktur og sektorvise anbefalinger – Kap 10.

Rapporten peker på at politiets funksjonsdyktighet i første rekke kan sikres med god sikkerhet i de kritiske infrastrukturene som politiet benytter seg av. Dette er viktig, men krever at de sektorene som har dette ansvaret prioriterer i nært samarbeid med politiet.

Politiet må likevel ta høyde for nødvendig funksjonsdyktighet uansett og selv om vi får frafall av sentral infrastruktur (strømforsyning og telelinjenett). Staten har et ansvar og en jobb å gjøre selv når annen infrastruktur svikter.

Tidligere hvor Telenor hadde monopol på teletjenester i Norge var kommunikasjon enklere å mer oversiktlig. Telenor hadde et såkalt samfunnspålagt ansvar for en del oppgaver bl.a.

knyttet til samfunnsberedskapen. Slik er det ikke lenger og vi er usikre på om den nye "ekomloven" (2003) er dekkende.

For eksempel erfarer vi at krav i loven til teletilbydere om å levere lokaliseringsinformasjon med alle nødanrop til nødetatene ikke overholdes. Ca 30% av anropene på 112 gir ikke denne informasjonen. Saken er tatt opp en rekke ganger med tilsynsmyndighet (PT) gjennom POD uten at det skjer noen endring. Dette bidrar til å svekke tilliten til nødetatenes evne til å levere nødtjenester. Nødetatene sitter i enden av nødmeldingskjeden og blir gjerne den instansen som må svare for hvorfor eventuelt slike tjenester ikke blir levert som forventet.

I en situasjon med fri konkurranse på telemarkedet, er det også viktig å ivareta politiets behov for rask tilgang til teledata, basestasjonsutskrifter, samt hurtigkoblinger, kommunikasjonskontroll m.v. knyttet til utradisjonelle etterforskningsmetoder. Dette vil være avgjørende og tidskritisk informasjon i jakten på gjerningsmenn ved bl.a. terror og sabotasje.

Politiet vil, som andre virksomheter, blir rammet dersom el. forsyningen blir ustabil. Selv om en del politistasjoner har nødaggregat, vil størsteparten av politiet på landsbasis bli sterkt rammet. Politiets samband og IKT-nettverk er avhengig av stabil strømforsyning for å fungere. Ved strømutfall, vil man måtte påregne at deler av denne infrastrukturen bortfaller.

Vi mener at det ville ha vært en interessant vurdering med en egen enhet ved PST i Oslo. Selv om den sentrale enhet er plassert i Oslo. Vi mener dette ville lette kommunikasjonen og målrette sikkerhets og beredskapsarbeidet i hovedstaden. Spesielt i forbindelse med terror- og sabotasje trusler vil dette være nødvendig (pkt 11.4.2).

Det bør også vurderes om deler av NSMs oppgaver/ansvar mer formålstjenlig kan legges til PST.

Politireserven (PR). Kap 11 pkt. 4.3

St.mld.nr 42 pkt. 7.2.5 sier noe om utnyttelse av politireserven. Der vises til st.mld. 39 (2003-2004) som sier at det administrative ansvaret for politireserven skal overføres fra Oslo politidistrikt til utrykningspolitiet og det skal planlegges for en styrke på 2000 mannskaper.

Politireserven inngår som en reservestyrke til politiet i en gitt situasjon. Ansvarsfordelingen mellom politiet/politireserven og Heimevernet(HV) er i dag klart definert. HV er en ressurs politiet kan benytte når egne ressurser, inkludert PR er oppbrukt. Selv om HV overtar for eks. vakthold, er det likevel under Politimesterens ledelse.

Utfra ansvarsprinsippet og at PR er en sivil ressurs med sivile oppgaver bør oppbygningen videreføres mannskapsmessig og materiellmessig. Det at man i stedet bygger opp militære ressurser med konkurrerende oppgaver fremstår som lite hensiktsmessig. Dette bryter også med prinsippene om at de som har ansvar og beredskap i normalsituasjon også skal gjøre jobben når behovet oppstår. Ansvarsfordelingen er helt klar, men ressursfordeling og politiske føringer rokker ved vedtatte prinsipper.

Vakt-/alarmselskapsbransjens rolle og grensesnitt mot politiet. Kap 11 pkt. 4.3

St.mld.nr 42 pkt 3.3.1 og 7.4.6 omhandler Sikkerhetsindustrien og politiets ansvar overfor denne bransjen. Gjennom Lov om vaktvirksomhet av 2001 reguleres bransjen og gir politiet ansvar for godkjenning og tilsyn.

Politiet har til nå ikke hatt kapasitet til å gi denne oppgaven tilstrekkelig prioritet. Noe som kan ha bidratt til at denne bransjen har fått lov til å utvikle seg i for stor grad på egen hånd på siden av, og i mindre grad som et redskap for politiet innen sikkerhets- og trygghetsområdet.

Utvalgets anbefaling støttes med tanke på å få vurdert politiets prioritering og rammer knyttet til oppgaven.

Ad. pkt. 11.4

Jfr. ”politirollemeldinga” og beskrivelsen av politiets funksjon i denne NOU. Det er viktig at politiet ut fra utviklingen i samfunnet tilføres nødvendig personell og materiell som muliggjør den forventede respons. Det faktum at de som har ansvar til daglig skal ha ansvar i en krise nødvendiggjør at det er samsvar mellom tildelt ressurs og forventede oppgaver. Tidsaspektet er helt avgjørende i håndtering av en krise og politiet responderer i sann tid i motsetning til mange andre aktører.

Det er viktig å fokusere på POD sin koordinerende rolle og at de gjennom dette tydeliggjør ansvarsfordelingen politidistriktene i mellom.

Ad. pkt 11.5

Nød - og redningstjeneste omhandles her. Utvalget anbefaler at Sivilforsvarets (SF) operative styrker moderniseres samt at SF settes opp med aggregater for å kunne bistå ved bortfall av strømforsyning. SF s styrker er i dag mannskaper som må kalles inn til tjeneste. I en akuttsituasjon vil det ta tid før SF mannskaper kan være på plass og inngå som en ressurs.

Vi forutsetter at satsningen på SF ikke rokker ved ledelsesstrukturen og ansvarsfordelingen og ser fram til å motta den økte kapasiteten. Dette vil også bli et viktig bidrag etter at akuttfasen er over og at situasjonen skal normaliseres gjennom Fylkesmannens (FM) påfølgende ansvarsområde. Det er viktig at de totale ressurser speiler ROS analyser og norske forhold, ikke settes opp i forhold til ekstreme handlinger i verden forøvrig. Videre ser vi fram til ressursoversikten i NARRE, den vil utgjøre en stor hjelp i lokal LRS.

Arbeidet med å erstatte dagens redningshelikoptre blir ikke vurdert.

Ad. pkt. 11.6

Det er meget viktig at man tydelig skiller mellom politisk, strategisk og operativt nivå. Kriseledelse og organisering av denne bør gjenspeile dette. Det er også viktig med klar ansvarsfordeling og gode instruksjoner for bistand slik at det ikke blir tvil om hvor ansvaret er forankret og hvordan ledelse skal utføres. Dette er også viktig i forhold til ansvarsfordeling mellom politiet og fylkesmannen (FM).

En suksessfaktor er mulighet for øvelse, alene ut fra ansvarsområdet og i samspill med andre. Hvis JD skal ansees som et sikkerhetsdepartement. bør rammer og økonomi tilligges disse (jfr. Sverige), slik at de er i stand til å sikre en forsvarlig øvingsvirksomhet i alle involverte etater. Dette er et stort savn og en stor svakhet ved dagens situasjon.

Ad. pkt. 11.6.5

Oppfølging av politiets ansvarsområder, jf. kriseledelse

I forbindelse med pågående planverk for håndtering av terror og sabotasje, har politiet i Oslo erfart at det er et uavklart ansvarsforhold mellom Justisdep. og Helsemyndighetene hva gjelder eierforhold til registrering av opplysninger om døde og skadede. Dette må avklares.

Ad.11.6.52

Det er av vesentlig betydning at lokalt politi og PST har et relativt tett og åpent samarbeid for kartlegging og oppfølging i saker og kontakt med aktører i det flerkulturelle miljøet. Lokalt politi har et nært samarbeid med kulturarbeidere, ansatte i kommuner, trossamfunn og innvandrersorganisasjoner. Forslaget om et permanent rådgivende organ bestående av repr. kun fra ulike trosretninger er greit, men bør også bestå av andre aktører som politi og andre samarbeidspartnere.

Kompetanseutvikling – Forskning og utredning – Kap 13

Dette er nok et område hvor politiet burde hatt en sentral rolle, hvor prioritering av viktige kompetanseområder ikke er balansert mot behovet. Det er interessant å merke seg at opplæring på et sentralt fagfeltet som samfunnssikkerhet og krisehåndtering ivaretas på universitets- og høghskolenivå av Universitetet i Stavanger og Høghskolen i Buskerud. Politiets egen opplæring forgår ute i etaten på et praktisk nivå.

Det hadde vært naturlig og ønskelig at Politihøghskolen i større grad hadde tatt ansvar for å utvikle og formidle fagområdet.

Kapittelet omhandler forskningsaktiviteter knyttet til beskyttelse av kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner. I dette arbeidet må Politiet trekkes inn i større grad og gis et formelt ansvar som svarer til politiets rolle innenfor dette fagområdet. Vi støtter Utvalgets anbefalinger hva gjelder involvering av JD i forskning knyttet til terrorisme og internasjonal kriminalitet og gjensidig avhengigheter i kritisk infrastruktur. Vi mener også at politiet naturlig bør trekkes sterkere med i forskning på ”samfunnets sårbarhet i sivil sektor” slik utvalget anbefaler Forsvarets forskningsinstituttts mandat, utvidet.

Politiet sitter på nærhet til disse problemstillingene i det daglige og har derved en viktig kompetanse som bør dokumenteres og nyttiggjøres i utviklingen av fagområdet. Videre vil politiet ha tilgang til informasjon og kunnskap fra utenlandske samarbeidende tjenester som forsvaret ikke har.

Nasjonalt begrepsapparat innenfor sikkerhetsområdet

Utredningens pkt. 6.6.1.1. side 65 understreker behovet for å gi en oversikt med grundige definisjoner av nøkkelbegreper innenfor dette området. Vi støtter utredningen på dette punktet og syntes begrepene security/safety er et eksempel til etterfølgelse jfr. Vedlegg 5 i utredningen.

Ord som trussel og risiko er eksempler på begreper med behov for et felles entydig innhold. Begrepene nødtjeneste kontra redningstjeneste, nødnett eller beredskapsnett, nødetater eller beredskapssetater ville på samme måte vært nyttig å avklare.

Utvalgets anbefaling om å utarbeide en informasjonshåndbok (s.19) er en meget god tanke som burde få større plass, og være en bok som også plasserer ansvar og definerer begrepene.

Avsluttende generelle merknader til innstillingen

Etter vår mening konsentrerer rapporten seg i det vesentlige om det overordnede strategiske nivå.

De operative og utøvende ledd i en kritisk situasjon blir lite beskrevet. Det er særdeles viktig å vektlegge den operative delen av verdikjeden i dette arbeidet. Uten en profesjonell innsats fra den spisse enden av kjeden vil innsatsen totalt sett misslykkes.

Det ingen tvil om at det er behov for å etablere et overordnet koordinerende ledd i statsforvaltningen. Man bør også vurdere om enkelte ledd med fordel kan bortfalle. Utfordringen blir å gi det koordinerende leddet (JD) de nødvendige fullmakter til å gripe inn på tvers av sektorene i forvaltningen og næringslivet uten at også samme ledd skal være det operative organ.

Kommentar fra seksjon 23, Arrest og påtaleseksjonen ved OPD.

Påtale møter i forbindelse med dette arbeidet det tradisjonelle skillet mellom proaktive og reaktive funksjoner. Påtale er tradisjonelt reaktive, og slik også her.

Som det fremgår av NOU'en er dagens lovgivning på området mangelfull og det er derfor fremmet en rekke forslag om utvikling- og harmonisering av denne.

I det som finnes av lovgivning på området og det som er foreslått benyttes en god del fullmaktslovgivning. Påtalemyndigheten på politinivå er nok avhengig av direktiver og retningslinjer "från oven", dvs. fra Riksadvokat/POD/departement. Dette bør omfatte:

- Ansvarsfordeling mellom påtalemyndigheten i politiet, høyere påtalemyndighet, PST, KRIPOS og Økokrim.
- Prioriteringer
- Reaksjoner/sanksjoner.

Det ovenfor nevnte innebærer at påtalemyndigheten i politiet, på dette stadium i prosessen, stiller seg noe avventende i forhold til det som måtte komme senere.

Dagens hel- eller delprivatisering av mange offentlige virksomheter vil helt klart stille samfunnet overfor nye utfordringer i en krisesituasjon. Det klare ansvarsforholdet man tidligere hadde er i dag mer "pulverisert". Dette kan medføre at beslutningsprosessen tar lengre tid enn tidligere. Utenlandsk eierskap av en del virksomheter kan også medføre problemer med hensyn til rekvirering av ressurser fra virksomheten. Bruk av disse ressursene må tydeliggjøres gjennom et godt regelverk. Noe kan man forvente at eiere av infrastruktur tar fatt i. Ved det store strømutfallet i Sverige 2005 gikk de tyske eierne inn og hentet inn reparatører fra egne virksomheter i andre land.

Til slutt bemerkes at NOU 2006:6 Når sikkerheten er viktigst, er et viktig bidrag i en bevisstgjøring av temaet i det norske samfunn på alle nivåer. Vi ser at det gjenstår mye arbeid på feltet, og det blir viktig å sikre at politiets rolle blir synliggjort og gitt en rettmessig plass i helhetsbildet.

Med hilsen

Anstein Gjengedal

Saksbehandler:
Roger Andresen
vpm